TOVERI

Lännen suomalaisen työväen lännenkannattaja, ilmestyy Astoriassa, Oregon, joka päivä paitsi sunnuntaina.

TOIMITUSKUNTA:
W. N. REIVO LAURI MOILANEN
ADOLPH SALMI A. B. MAKELA
SULO SYVANEN

TOVERI

(THE COMRADE)

The organ of the Finnish workers in the Western states. The only Finnish daily in the West. Published daily, except Sunday, at Astoria, Ore., by the Western Workmen's Publishing Society.

AUG. NIKULA, Manager.

Advertising rates in effect July 1, 1912, 40 cents per inch. Special discount is allowed for larger and continuous advertisements.

TOVERI, BOX 99, ASTORIA, ORE.

Entered as second-class mail matter July 18, 1912, at the postoffice at Astoria, Oregon, under the Act of March 3, 1879.

TILAUSHINNAT

Yhdysvallossa ja Canadassa:
Yksi vuosikerta..$4.00 6 kuukautta..$2.25
3 kuukautta.....$1.35 1 kuukausi... .50

Suomeen ja muualle ulkomaille:
Yksi vuosikerta..$6.50 6 kuukautta..$3.50

SUBSCRIPTION RATES:
In the United States and Canada
One year.....$4.00 Six months.....$2.25
Three months..$1.35 One month..... .50

Ilmotushinta 40c palstatuumalta. Kuolemanilmotukset $1.50 kerta ja muistovärsyillä $2.00 kerta. Kihlaus-, syntymä- ja avioliitto-ilmotukset 50c kerta, halutaantieto- ja nimenmuutto-ilmotukset 25c kerta, naimailmotukset $1.50 kerta, avioero-ilmotukset $1.00 kerta. Seisovat ilmotukset sopimuksen mukaan. Satunnaisista ilmotuksista tulee rahan seurata mukana. Englanninkielestä suomennetaan vapaasti.

Huoneusto sijaitsee 10:nnen ja Duane katujen kulmassa. Telefooni: konttori 365, toimitus 832.

Kenen kustannuksella?

Tämän vuoden joulukuun ensimäisenä päivänä oli Yhdysvalloissa 7,925 miljoneeria enemmän kuin edellisen vuoden joulukuun ensimäisenä päivänä. Ja kenen kustannuksella sellainen omaisuuksien kasaantuminen on tapahtunut?

Maassa jossa rikkaudet keskittyvät näin nopeasti, täytyy olla niidenkin voimien kehittymässä nopeasti, jotka tekevät syvällisen yhteiskunnallisen muutoksen välttämättömäksi pikaisessa tulevaisuudessa.

Mutta vaikka riistosaalis onkin lisääntynyt niin suunnattomasti, että yhden ainoan vuoden ajalla miljoonainomistajien lukumäärä lisääntyy lähes kahdeksalla tuhannella, niin sittekin puhutaan **yleisestä** varallisuudesta. Tosiseikat kuitenkin puhuvat päinvastaista kieltä. Vaikkakin varsinaisten kerjäläisten luku saattaa olla tavallista hiukan alempana, niin se ei ollenkaan todista työväestön tilanteen varmistumista. Se osottaa korkeintaan sitä, että se juuri tällä hetkellä on kiinni leivän syrjässä, mutta kun riistämismahdollisuus jälleen vähenee, kuten luonnollisesti tapahtuu ennen kuin odotetaankaan, silloin putoaa työväestön toimeentulon alta pohja vieläkin syvemmälle kuin ennen. Sillä on nyt työtä, mutta palkat eivät tahdo mitenkään riittää elinkustannuksiin, joten sitä uhkaa sanomaton kurjuus heti kun työnsaannin mahdollisuudet vähenevät. Hintojen halpenemisesta ei näet ole suuriakaan toiveita.

Mitä enemmän rikkaudet keskittyvät miljoneerien käsiin, sitä syvemmäksi käy kuilu omistavan ja omistamattoman luokan välillä. Nyt tuotetaan varallisuutta ylivoimaisesti, ja tuhlataan samalla tavalla, mutta sitä seuraa kohmelo, ja se tapahtuu työväestön kustannuksella.

Työväestöllä ei ole mitään syytä iloita hyvästä miljoneerisadosta, sillä se näkee surukseen pian että se sato on imenyt kaiken elinvoiman siitä pellosta, jonka laihoilla pientareilla työväestö viettää kituvaa toimeentuloaan.

Voitonvarmaa sakkia

Väkijuomakapitalisteja ei näytä suurestikaan pelottavan se, että kongressi hyväksyi kieltolakiesityksen. Niiden tähänastisten laskelmien tulokset osottavat, että kuusitoista valtiota voidaan verrattain helposti saada äänestämään lakia vastaan lainlaatijakunnissaan, koska niiden kongressimiesten äänetkään eivät menneet kaikki esityksen puolelle.

Osotteeksi siitä, miten pienen pieni vähemmistö voi estää perustuslakimuutoksen pääsemästä laiksi, olkoon mainittu, että jos kolmentoista valtion lainlaatijakunnassa yksi enemmän kuin kolmasosa edustajista äänestää vastaan, niin esitys raukeaa, ja siihenkin koetukseen myönnettiin seitsemän vuotta aikaa. Kuusi vuotta oli ensin suunnitelmana, mutta sitte huomattiin, että lisäämällä vuosi voidaan pelastaa vuoden 1924 presidentinvaalit ja niin lisättiin vuosi.

Selvemmin ei enää voisi osottaa, että kongressi pelasi politiikkaa aivan suunnitelmanmukaisesti koko kieltolain hyväksymisellään, ollen melkein varma siitä, että se lopullisesti hylätään. Sitäpaitsi sen hyväksyminen ei ollenkaan loukkaisi varsinaisten teollisuuskapitalistien **etuja**, päinvastoin eräissä suhteissa hyödyttäisi niitä. Raitis väestö on näet parempaa työvoimaa, kuin juoppo, vaikka juopot ovatkin alistuvaisempia.

Väkijuomakapitalistit tulevat epäilemättä panemaan kaikki voimansa liikkeelle, pelastaakseen voittonsa ja järjestääkseen siten, että toisten riistäjien edut saadaan muuten sovitetuksi kuin hyväksymällä kieltolaki.

Työväestön näkökannalta ei kieltolain voittoa suinkaan tarvitse vastustaa, vaikkakin sen kannattajat täydellisesti pettyvät toiveissaan. Ne parannukset mitä sen avulla saavutetaan, eivät ole merkitykseltään kuin pisara meressä verrattuna siihen yhteiskunnalliseen kurjuuteen, josta työväestö on pelastettava. Mutta mitä useampi puoskaroimisyritys epäonnistuu, sitä tiukemmin on työväestön liityttävä omana luokkapuolueenaan toimimaan yhteiskunnallisen vallankumouksen aikaansaamiseksi, koska vain siinä on sen lopullinen pelastus.

MAILMANKATSOMUKSIA

ERÄS "KAUNEUS-SALONKI"

(True translation filed with the Postmaster at Astoria, Ore., Dec. 27, 1917, as required by the Act of Congress of Oct. 15th, 1917.)

Medfordissa, L. I., oli eräs "kauneussalonki", jossa ahkeraan kävi läheiselle Uptonin leirille majotettuja upseereja ja sotamiehiä. Vihdoin arveli liittovaltioitten poliisi Power maksavan vaivan tarkastella tuota laitosta hieman lähemmin. Hänelle oli, näet, ilmotettu siellä myyskenneltävän miestä väkevämpää. Kolmen toverinsa ja leiriltä saamansa sotilasosaston kanssa poliisi piti paikalla tarkastuksen. Paitsi tämän "käherrys- ja liikavarvasten poistolaitoksen" omistajatarta tavattiin sieltä myös eräs 20-vuotias liikavarvas-spesialisti, ynnä 6 sotilasta, jotka velvotettiin saapumaan todistajiksi noita kaunistussisaria vastaan nostettavaan juttuun. Poliisin väitteen mukaan oli tähän laitokseen harva se päivä saapunut laatikoittain pulloja, jotka oli merkitty patenttilääkkeiksi, hiusöljyiksi ja vahvistuslääkkeiksi.

- - -

TOVERIN KYMMENVUOTIS-JULKAISUSTA.

Julkaisu on ulkoasultaan kaunis ja tekniillisesti siisti, mutta sen sisältö on peräti vaillinainen. Siitä puuttuvat pääasiat, jotka asiallisesti kuuluisivat julkaisun sisältöön.

Asiallisuuteen olisi kuulunut kertoa lyhyin piirtein Toverin kymmenvuotisen olemassaolon vaiheista, mutta siinä ei ole kuin hiukan Toverin perustamisen ajoilta. Siitä tykkänään ovat poissa sellaiset järkyttävät ja arvokkaat asiat kuin Marttila, Lohiluoto ja Rissas-jutut sekä kuuluisa latojain ja joidenkin toimittajain lakko; olisi sitäpaitsi kuulunut asiaan, että olisi enemmän kerrottu "radikaalisesta" ilmiöstä ja millä tavalla Toveri on siihen suhtaantunut.

E. Parras on kirjottanut hiukan huumoria "radikaalisesta" ilmiöstä ja joistakin muista vaiheista siltä ajalta, kun hän oli Toverin päätoimittajana, vaan on epäonnistunut; kirjotus on kauttaaltaan tökerö ja liian jäykkä pilakirjotukseksi, kerrassaan kepsu kirjotus niin vaiherikkaalta ajalta kuin mitä oli hänen Toverissa oloaikansa. Ei ole onnistunut pilakirjotukseksi "Utusimpankaan" kirjotus; samalla kun se on kömpelö, on se myös hajanainen, ja esitetään siinä asiat hiukan lapsellisesti. Liian kaukainen asia Toverin kymmenvuotisjulkaisuun on savolaisen sepän aatteet, joista Ruis kertoo. Hiltusen kirjotus on myös laadittu toista tarkotusta varten eikä valaisemaan Toverin kymmenvuotisvaiheita. "Antti Hyrskyranta" on kirjotuksessaan kertonut liian paljon yksityiselämästään; muuten kirjotus on arvokas; ennenkaikkea se osottaa, että kirjottaja on vakaumuksen ja periaatteiden mies; myös hänellä näyttää olevan kirjallijalahjat. "Kaapro Jääskeläinen" on tunnetulla taidollaan kirjottanut "Astoria ja astorialaiset." Se on hyvin onnistunut pilakirjotus; siinä isketään asian ytimeen ilman pitkiä selityksiä. Tuo kirjotus on aivan paikallaan, että ulkopuoliset saavat tietää, minkälainen kylä Toverin ilmestysmispaikka on.

Yleensä julkaisun sisällöstä voi sanoa, että vaikka siinä on arvokkaitakin kirjotuksia, niin ne liikkuvat ulkopuolella Toverin kymmenvuotisvaiheista. Länsipiirin osastojen historiat ovat paikallaan; niistä me voimme nähdä pääpiirteet laajan piirimme osastojen vaiheista, joka voi olla hyödyksi vastaisessa valistustyössä.

Tietääkseni on julkaisun tekniilliseen puoleen pantu erityistä huolta; siinä onkin onnistuttu hyvin. Mutta kuten sanottu, sisällön valinnassa on epäonnistuttu, sillä julkaisu on historiallinen kirja, jossa tulisi kuvastua Toverin kymmenvuotis-vaiheet—ainakin tärkeimmät tapahtumat niistä.—Peter Kähkönen.

Muistutus. Sisällön "valinnasta" ei ole aivan paikallaan puhua silloin, kun ei arvostelijan kaipaamia kirjotuksia ollut tarjolla eikä voitu kiusaamalla eikä uhkailemallakaan saada niissä vaiheissa mukana olleilta henkilöiltä. Toverin nykyisistä toimittajista ei kukaan olisi pystynyt niistä historioimaan ilman melkoisen perusteellisia arkistotutkimuksia, joihin jokapäiväisen toimitustyön ohessa ei ole aikaa. Radikaalirettelöistä on julkaisussa kuitenkin milt'ei riittävästi, eikä kaikkien kotijupakoitten selostuksella enää aikojen kulettua ole muuta merkitystä kuin että tyydyttäisiväthän uteliaisuutta, halua päästä kurkistamaan "kulissien taakse". Sellaisena kuin julkaisu on, saa siitä jotakuinkin elävän kuvan suomalaisen sosialistisen liikkeen vaiheista lännellä. Ja se on itse asiassa tärkeämpää kuin tämän liikkeen välineenä palvelleen lehden vaiheitten yksityiskohtainen kertominen. Kolmen puoluelehtemme kymmenvuotisjulkaisut nyt yhdessä muodostavat—näiden lehtien vuosikertojen ohessa—sangen arvokkaan ainehiston tämän liikkeen tuleville tutkijoille. Kun nämä julkaisut kaikki ovat samaa suuruutta, sopisi ne varsin hyvin sidottaa yhdeksi kirjaksi. Niiden, jotka eivät halua jäädä Toverin julkaisua vaille, olisi vain pidettävä kiirettä sen hankkimisessa, sillä sitä ei enää ole jälellä kuin noin 500 kappaletta.

Kirjoja kuitenkaan tavallisesti ei arvostella sen mukaan mitä ne eivät sisällä, vaan siihen katsoen mitä ne sisältävät. Vaikka n.s. Hancockin lippujuttu ei kuulu erikoisesti lännen muistoihin, ansaitsee se kuitenkin säilyä kymmenvuotismuistojemme joukossa, kun katsomme asian kokonaisuuden kannalta. Kirjotus oli sitäpaitsi, kuten siinä oli sanottukin, valmistettu jo vappujulkaisuun kuvineen kaikkineen, ja olisi seuraavaan Vappuun jo vanhettunut. Arvostelut jonkun kirjotuksen onnistuneisuudesta, kömpelyydestä jne. ovat useinkin makuasioita, joista välttäleminen ei mitään hyödytä, mutta totuuden nimessä täytyy meidän sanoa, että esim. Parraksen ja "Utusimpan" kirjotuksiin nähden meillä on peräti toisenlainen maku kuin kirjottajalla.—Toverin toim.

- - -

LUOKKANSA JA TOVERIENSA PETTÄJÄ ISÄNMAALLISUUDEN MARTTYYRIKSI

(True translation filed with the Postmaster at Astoria, Ore., Dec. 28, 1917, as required by the Act of Congress October 15th, 1917.)

Otsakkeella "mitä muuan mies sai isänmaallisuudestaan" kiertää porvarilehdissä seuraava myrkkypala, jonka tarkotuksena on yleisen mielipiteen kiihottaminen sitäkin vähäistä luokkatietoisuutta vastaan mikä meikäläisessä unionistisessa liikkeessä silloin tällöin ikäänkuin luonnon pakosta pyrkii purkautumaan, niin epäselviä kuin nämä oireet vielä ovatkin.

"Viime syyskuulla erään San Franciscon tehtaan työväki yhtyi muiden metallityöläisten lakkoon. Muuan apulais-työnjohtaja, joka oli konetyöläisten union jäsen, huomasi tehtaan alueella olevan kymmeniä kuormitettuja rautatievaunuja. Hän tiesi, että jokinen tavaravaunu tarvittiin kivihiilen ja sotatarpeitten kuljetukseen; että pilaantuvat tavarat olivat mätänemisen vaarassa, ja että tehtaita täytyi sulkea vaunujen puutteen takia. Isänmaallisen velvollisuudentuntonsa pakottamana hän tarjoutui purkamaan nuo vaunut, mutta union miehistä hän ei saanut ketään avukseen. Hän otti tehtaan pienen veturin, laittoi siihen höyryn päälle ja hinasi tavaravaunut ison sähköllä käyvän nostokoneen luo ja yksin, tehden työtä 14—18 tuntiin päivässä, tyhjensi yleisiin tarpeisiin käytettäviksi viidettäkymmentä tavaravaunua. Siten hän myös valmisti lakkolaisille tilaisuuden päästä töihin käsiksi heti lakon lopetettua.

"Ranskassa hänelle olisi annettu sotamitali alttiudestaan. San Franciscossa hänet kutsuttiin konetyöläisten union virkailijoista ja järjestäjistä muodostetun tuomioistuimen eteen vastaamaan kavalluksestaan. Hänen kysymykseensä, pitivätkö he union etuja tärkeämpinä kuin maan tarpeet, vastattiin että hänen ensimäinen velvollisuutensa oli olla esiintymättä lakonrikkurina. Vakka hän väitti, ettei ollut tehnyt mitään konetyöläis-ammattiin kuuluvata työtä, hänet julistettiin syylliseksi, sakotettiin 50 dollaria, velvotettiin maksamaan kuuden kuukauden jäsenverot ja kielletttiin työskentelemästä missään union konepajassa viittäsataa mailia lähempänä San Franciscoa.

"Niin uskomattomalta kuin tämä kuuluukin, voidaan jokainen yksityiskohta näyttää toteen. Eikä tämä ole muuta kuin pikkuseikka monilukuisten tosiasiain joukossa, jotka osottavat, millä tavoin useat Tyynenmeren rannikon uniot käyttävät hyväkseen sitä pakkotilannetta, jonka sota on kansakunnallemme aiheuttanut."

Niin ne kapitalistilehdet ovat hanakoita heti langettamaan tuomionsa jos työväki käytettävissään olevilla keinoilla vaatii siedettäviä oloja sodankin ajalla, mutta siinä ne eivät näe mitään moittitavaa, kun suurriistäjät samaa pakkotilannetta hyväkseen käyttämällä puristavat kansalta ennenkuulumattomia voittoja ja kaikin voimin pyrkivät saamaan työn melkein—ellei aivan—ilmaiseksi.

- - -

RIKAS PÄÄSEE RAHALLAAN.

Mankato, jouluk. 21 p. — Frank Busch-niminen paikallinen ruokatavarain tukkukauppias oli torstaina oikeudessa syytettynä kapinallisista lausunnoista. Hänen syytettiin m. m. sanoneen, että Yhdysvallat tulisi yhtä hyvin toimeen Saksan keisarin hallituksen alaisena kuin nykyisellä kin hallituksella. Busch pyysi erehdyksensä anteeksi tuomari Comstockin oikeudessa ja senjälkeen osti tuomarin suosituksesta $1,000 arvosta vapausbondeja, lahjotti $100 punaselleristille, $50 Kolumbuksen ritareille ja toisen $50 nuorten miesten kristilliselle yhdistykselle. Tuomari sitten sakotti häntä $500.

Yhteenlaskemalla nämä summat, saadaan $1,700, joka siis tällä tavoin näyttää virallisesti vahvistetun siksi määräksi, minkä kannattaa maksaa välä noista kahdesta hallituksesta.

- - -

PARANTUI.

Eugen Sue, "Kuleksivan juutalaisen", "Pariisin salaisuuksien y.m. yleisesti tunnettujen romaanien kirjottaja, oli kiihkeä kaksintaistelija. Jos hänen milloin ei onnistunut itsensä päästä osalliseksi kaksintaisteluun, oli hänen mieluisimpana urheilunaan olla sekundanttina oli todistajana vieraissa kaksintaisteluissa. Niinpä hän eräänä aamuna oli kävelyllä Boulognen metsikössä, kun pensaikosta ilmestyi kolme hienosti puettua herrasmiestä, jotka mitä kohteliaimmalla tavalla pyysivät kirjailijaa toiseksi todistajaksi heidän aikomaansa kaksintaisteluun. Sillä tekosyyllä saivat he hänet houkutelluksi syrjäiseen paikkaan metsikössä, ojensivat pistooln hänen rintaansa kohden ja veivät häneltä rahat, kellon, sormukset jne.—Siitä lähteln kuumaverinen kirjailija varoi antautumasta moisiin seikkailuihin.

KANSANKIRJEITÄ

WASHINGTON

TACOMA.

Joulu oli meilläkin, samaan aikaan kuin viime vuonnakin, ja juhlittiin sitä, voimaimme mukaan. 22 p. illalla oli ompeluseuran myyjäiset ja oli väkeä tavallisen paljon, joten ompeluseuseuran naiset saivat koko hyvät tulokset vaivoistaan. Ilta kului vilkkaasti ohjelmaa suorittaessa ja jokainen läksi "tyytyväisellä naamalla". 24 p. iltamaan väkeä oli tullut läheltä ja kaukaa. Ohjelmaa oli paljon, vanhoilta ja nuorilta. Näytöskappaleen "Akkavalta" esittivät näyttelijät koko hyvin, oli runoja, laulua ja sitten se ainoa paikallinen sosialistinen "aviisi", jota ei ole sensuroitu vielä (en tiedä kuinka kauan se sitten saa ilmestyä rauhassa näin kriitillisenä aikana). Se aviisi, "Kehittäjä", oli rikassisältöinen. Toivon, että niin olisi vastakin.

Ensi lanantaina, t. k. 29 p:nä on täällä ompeluseuran iltamat rikkaalla ohjelmalla; esitetään näytöskappalekin, "Miljoonan arpa", hyvin huvittava kappale. Tulkaa joukolla naisten iltamiin, sieltä löydätte hauskan illanvieton. On muutakin ohjelmaa ja lopuksi tanssitaan vanhan vuoden pölyt pois säärenpäistä.

Rääkkäjä saatu kiinni. Bennet Stoddard, joka rääkkäsi pikku tyttöä Mamie Torkkoa Carbonadossa kesällä, on saatu kiinni Ocamonowac'issa, Wis. Niin ainakin luullaan, sillä vanki vastaa hyvin tuntomerkkejä, jotka sillä hirmulla olivat. Sheriffi Langmire lähtee häntä hakemaan sieltä.

Kuusi kuukautta vankeutta irtolaisuudesta saivat eräät tyttörievut, kun olivat työssä tanssihaalissa. Ensiksi kaupunki antoi luvan tanssihaalien pitäjille ja sitten vangitaan tyttöjä irtolaisuudesta. Ei siellä ole miehiä vangittu, vaikka he olisivat kuinkakin saastutettuja. Kyllä heillä on hommansa.

Tacoma Smelter'in eli sulimo työläisiä meni lakkoon perjantaina t. k. 21 p:nä vaatien ainoastaan 25 sentin palkanylennystä ostaakseen itselleen uusia "overalleja", heistä kun on osa semmoisessa työssä, että overallit eivät kestä kuin pari päivää. Yhtiö kielsi voivansa maksaa sitä. Siitä oli seurauksena, että useammalla eri alalla miehet kävelivät ulos ja niin työläiset, jotka ovat järjestyneitä siellä, lupaavat yhtä auttamaan heitä lakolla. Lakkolaiset ovat pyytäneet lupakirjaa A. F. of L:lta ja aikovat hekin järjestyä. Kyllä olisi aikakin!

Maidon hinta ylemmäksi. Maitofarmarien yhdistys aikoo taas

Sosialismi---työväenliikkeen päämäärä

Työväenluokan taistelu porvaristoa vastaan alkaa sen syntymästä. Jo heti tuntevat työläiset heidän itsensä ja kapitalistien välisen vastakohdan ja tuskin on uusiaikainen teollisuus ehtinyt syöstä työväenluokan syvimpään kurjuuteen, kun se jo sielä täällä ryhtyy taisteluun. Tosin se ei ole järjestyneen armeijan suunnitelmallista taistelua; se oli eri paikkakunnilla riistäjiään vastaan puolustautumaan asettuneiden riistettyjen hurjaa kamppailua. He näkivät luonnollisesti ainoastaan sen, mikä pisti heidän silmiinsä. He näkivät likaisen tehtaan, jonka portit aamulla sulkeutuivat heidän jälkeensä ja jonka he saivat jättää vasta sitte kun aurinko laski. Hyökkäys linnaa vastaan, joka piti heitä vankina, oli lähin ajatus. Ja näin valaisi 19 vuosisadan ensimäisinä vuosikymmeninä hävitettyjen tehtaiden loimuava palo taivasta. Tämä kumotus ilmaisi, että nousevan kapitalismin pakkotyöhön ajamat jonkot alkoivat nousta kapinaan. Heillä oli edessään koneet, nuo hirviöt, joita palvelemaan pääoma oli ajanut naiset ja lapset kodin piiristä, rautaiset jättiläiset, jotka olivat karkottaneet miehet työpaikoista. Elottomat hirviöt tekivät työtä ihmisten asemasta ja ihmisten täytyi nähdä näkää. Oliko ihme, että työläinen, joka koneen takia oli leivätön, piti konetta vihamiehenään, joka oli syypää hänen kurjuuteensa? Koneet rikki! oli taisteluhuutona. Koneiden hävittäminen pääsi sata vuotta takaperin Englannissa niin valtaan, että sitä vastaan säädettiin kuolemanrangaistus. Mutta monin paikoin mannermaallakin hävittivät työläiset viime vuosisadan neljäkymmenluvulla tehtaita ja sarkivät koneita, joiden käytantöön ottaminen oli syössyt heidat nälkäkuoleman partaalle. Järkyttävän kuvauksen tällaisesta työläisten kapinasta ja sen syistä antaa saksalaisen kirjailijan G. Hauptmannin meilläkin tunnettu murhenäytelmä "Kankurit". Työläiset eivät silloin vielä tunteneet todellisia vihollisiaan. He eivät silloin vielä osanneet ajatella, että koneet tuottivat kurjuutta ainoastaan sen takia, että ne olivat kapitalistien käsissä, ja he toivoivat lievennystä kohtaloonsa, jos heidän onnistuisi palauttaa vanhat tuotantosuhteet.

Tämä ajatus, joka nykyään on vielä varsin yleinen käsityöläisten keskuudessa, pysyi pitkät ajat vallitsevana työläistenkin piireissä. Myöhemmin ei enää ajateltu koneiden väkivaltaista hävittamistä, mutta sen sijaan tahdottiin passittaa ne mailmasta lakien avulla. Kapitalistisen kehityksen ehkäisemisen lainsäädännön kautta toivoivat entiseen aikaan pikkuporvarit säilyttävän itsenäisyytensä sekä työläiset parantavan usemaansa.

Vasta sosialismi tutustutti työläiset kapitalistisen talousjärjestelmän koneistoon ja osotti heille, missä olivat heidan kurjuutensa juuret ja näytti heille keinon, miten se voitiin poistaa.

Mitä sitten on riistäminen? Kapitalisti menee markkinoille ja tuo sieltä mukanaan työläisen. Hän tarjoaa tälle sanokaamme 10 tuntisesta työpäivästä palkkaa 4 markkaa, nin paljo kuin työläinen välttämättä tarvitsee itsensä ja perheensä niukkaan elantoon. Hän antaa työläiselle työkalut ja raaka-aineita ja tämä alkaa työn. Hänen on esim. neulottava housuja. Hän on alkanut klo 7 aamulla. Ennen päivällisaikaa on hän saanut housut valmiiksi. Kun hän katselee niitä, alkaa hän ajatella: kankaan ja lisätarpeiden arvo on 10 markkaa, housuista maksaa jokainen 14 markkaa, minun työni kautta on syntynyt arvoa, juuri niin paljo, kuin minun päiväpalkkani on. Rahamies, joka on luvannut räätälille 4 markkaa, saa ne heti takaisin kun ensimäinen ostaja tulee ja ottaa housut. Mutta hän ei tyydykään siihen: hän tahtoo myöskin voittoa. Miksi hän muutten ottaisi työmiehiä työhön? Räätälin täytyy päivällisen jälkeen palata työhön uudelleen. Ennen iltaa on hän taaskin valmistanut housut, taaskin luonut neljä markkaa arvoa. Se on kauppiaan voitto, kauppiaan, joka ei ole liikuttanut sormeaankaan. Räätälii ei hän ole puijannut. Hehän olivat sopineet, että räätälin palkka olisi koko päivältä neljä markkaa. Työläinen saa palkkansa: arvo, jonka hän luo, se kuuluu kapitalistille. Ja palkka on aina ainoastaan osa arvosta, jonka hän luo. Mitä nopeammin työläinen kykenee työskentelemään, sitä enemmän arvoa hän synnyttää kapitalistille. Palkka on keskimäärin niin suuri, että työläinen sillä juuri voi elää. Arvo, jonka hän luo, on paljoa suurempi: sen ottaa kapitalisti. Vaikka useita työläisiä työskentelee yhdessä ja vaikka jokaisen yksityisen työ ja sen arvo eivät olekaan erikseen nähtävissä, on asia kuitenkin sama. Asia näyttää näin yksinkertaiselta ja kuitenkin kesti kauvan ennenkuin työläiset näkivät, mitä riistäminen on. Keskiajalla oli asia selvä: kolme päivää viikossa teki talonpoika työtä omalla pellollaan, kolme päivää viljeli hän kartanonherran peltoa. Päivätyövelvollisuus oli kovat pakko, mutta riistäminen oli päivän selvää, sen sijaan kuin se nykyään on verhottua. Kuitenkin tunkeutuu tieto yhä syvemmälle ja taistelu työn luomasta arvosta vetää yhä laajempia piirejä pyörteeseensä. Työläisten lähimpänä päämääränä täytyy olla yhä suuremman osan saaminen luomastaan arvosta: heidän ensimäisenä tehtävänään täytyy olla sen ajan mahdollisimman suuri lyhentäminen, jonka kulussa he luovat kapitalistille lisäarvoa. Ja työväenliikkeen lopullisena päämääränä ei saa olla niiden tuotantovälineiden hävittäminen eikä kieltäminen, jotka tekevät kapitalistille mahdolliseksi omaisuudettoman työläisen riistämisen, vaan niiden ottaminen omaksi omaisuudekseen. Niin kauvan kuin tuotantovälineet, (koneet, kaivokset, maa jne.) ovat kapitalistien käsissä ja niin kauvan kuin työläiset eivät niitä ole ottaneet omaan haltuunsa, täytyy heidän aina myydä työvoimansa tuotannonvälineiden omistajille, voidakseen elää, ja näin luoda kapitaliteille lisäarvoa. He voivat kyllä lieventää riistämistä siten, että he palkkain korotusten ja työpäiväin lyhentämisen kautta turvaavat itselleen suuremman osan luomastaan arvosta. Mutta se voi olla aina ainoastaan osa siitä. Vasta sitte kun työläiset itse ovat tuotannonvälineiden herroja, ei heidän enää tarvitse luoda arvoa muille, vaan he voivat tehdä työtä itseään varten ja heille kuuluu koko heidän luomansa arvo.

Mitä merkitsee sosialismi? Me olemme jo vastanneet tähän kysymykseen: sitä, että tuotannonvälineet ovat tehtävät koko kansan omaisuudeksi!

Ja miten voidaan riistäminen lopettaa? Miten voidaan poistaa se asiantila, että työläisten täytyy jakaa työnsä hedelmät laiskottelevien työvälineiden omistajien kanssa ja jakaa niin, että heille itselleen jää ainoastaan leipä? Siten että työläiset tulevat työvälineiden herroiksi, siis pyrkivät sosialistiseen yhteiskuntaan!

Näemme siis: jokaisen työläisen, joka vakavasti tahtoo taistella riistämistä vastaan — ja kuka ajatteleva työläinen sitä ei tahtoisi tehdä — täytyy siis olla sosialisti, jokaisen päämäärästään tietoisen työväenliikkeen täytyy tulla sosialistiseksi!

Ettei työväenliike alusta pitäen ole ollut sosialistista, ei saa meitä ihmetyttää. Sehän alkoi jo aikana, jolloin kapitalistinen talousjärjestelmä oli vielä nuori ja jolloin ei kukaan vielä kyennyt sen kehityksen kulkua sanomaan. Vasta kun tuotantovoimien valtava kehitys oli suunnattomasti kohottanut työn tuottavaisuutta ja kasannut yhä suuremman vallan yksityisten kapitalistiryhmien käsiin, näemme selvästi, mihin taloudellinen kehitys kulkee, ja tiedämme selvemmin, mitä meidän on tehtävä. Riistämisen poistaminen saattamalla työvälineet koko kansan omaisuudeksi ei nyt näytä ainoastaan välttämättömältä, vaan myöskin mahdolliselta.

Siksipä sanookin puolueohjelmamme:

"Mutta mitä enemmän kapitalismin kehitys paisuttaa työväenluokkaa, sitä enemmän on sen pakko ja voi se ryhtyä taisteluun sitä kapitalismia vastaan. Yhä enemmän tekee yksityistuotannon syrjäytyminen myöskin yksityisomistuksen tarpeettomaksi ja vahingolliseksi, samalla luodaan välttämättömät henkiset ja aineelliset edellytykset tuotannonvälineiden yhteiskunnalliseen omistukseen perustuvan yhteistuotannon uusille muodoille. Samalla pääsee työväenluokka tietoisuuteen siitä, että sen on taloudellisen kehitysta edistettävä ja joudutettava ja että työvälineiden siirtymisen kansan kokonaisuuden yhteiseksi omaisuudeksi täytyy olla työväenluokan vapautumistaistelu päämäärä."

Sosialistisella työväenliikkeellä on vasta nyt ensi kerran historiassa menestyksen toiveita, vieläpä enemmänkin: voiton varmuus. Sillä kapitalistinen kehitys itse pyrkii siihen päämäärään, mihin työläiset tahtovat, mihin riistetyt halajavat, ja tämä kehitys luo sen taloudelliset edellytykset. Ilman sitä olisi sosialismi ainoastaan unelma, ei mitään muuta. Sosialistisia uneksijoita esiintyy todella historiassa niin kauvan kuin kapitalistinen talousjärjestelmä on ollut olemassa ja jo kauemminkin. Mutta kaikkien työvälineiden ottaminen kansan omaisuudeksi "voi tulla mahdolliseksi, vieläpä historiallisesti välttämättömyydeksi vasta sitte kun sen toteuttamisen todelliset edellytykset olivat olemassa. Sitä, enempää kuin mitään muutakaan yhteiskunnallista edistystä ei voida toteuttaa sillä, että havaitaan luokkien olemassa olon olevan ristiriidassa oikeuden, tasa-arvoisuuden j.n.e. kanssa, ei pelkällä tahdolla poistaa nämä luokat, vaan sen kautta, että vissit taloudelliset edellytykset tekevät sen välttämättömäksi ja mahdolliseksi. Yhteiskunnan jakautuminen riistävään ja riistettyyn, hallitsevaan ja sorrettuun luokkaan oli tuotannon aikaisemman vähäisen kehityksen välttämätön seuraus. Niin kauvan kuin yhteiskunnallinen kokonaistyö antaa ainoastaan sellaisen tuloksen, että se on vain vähän suurempi kuin mitä vaaditaan kaikkien niukkaan toimeentuloon, kun siis työ vaatii yhteiskunnan jäsenten kaiken tai melkein kaiken ajan, niin kauvan jakaantuu yhteiskunta luokkiin. Yksinomaan työtä ahertavan suuren enmmistön rinnalle syntyy suoranaisesta tuottavasta työstä vapautunut luokka, joka pitää huolta yhteiskunnan yhteisistä asioista: työnjohdosta, valtionasioista, oikeuden hoidosta tieteistä, taiteista j.n.e. Työnjakolaki on siis luokkajaon pohjana. Mutta tämä ei ollenkaan estä sitä ettei väkivalta ja rosvous, viekkaus ja petos olisi suorittanut tätä luokkiin jakaantumista ja ettei hallitseva luokka, kerran satulaan päässeenä, ole koskaan laiminlyönyt vahvistaa herruuttaan työtätekevän luokan kustannuksella ja muuttaa yhteiskunnallista johtotointansa joukkojen suuremmaksi riistämiseksi.... Mahdollisuus turvata kaikille yhteiskunnan jäsenille toimeentulo yhteiskunnallisella tuotannolla, toimeentulo, joka, paitsi, että se on aineellisesti riittävä ja päivä päivältä kasvava, myöskin takaa heille heidän ruumiillisten ja henkisten lahjojensa täydellisen vapaan kehityksen ja toiminnan, tämä mahdollisuus on nyt ensi kerran olemassa, mutta se on todella olemassa." (Engels). Kapitalismi on poistanut mailmasta ihmisten luokkiin jakaantumisen syyt; se on suurissa tehtaissa ja jättiläismäisissä liikennevälineissä rakentanut tulevaisuuden työpajat ja tehnyt työn tuottavaisuuden suunnattoman kohoamisen mahdolliseksi. Se itse on vienyt siihen, että yksityisomaisuus tulee yhä tarpeettomammaksi. Se luo ja vahvistaa työväenluokkaa, jonka täytyy olla tämän talousjärjestelmän vihollinen joka pidättää työtätekeväin työn tulokset ja ruokkii heidät niukalla palkalla. Näin on kapitalistinen kehitys työväenluokan voiton takeena, jos sillä itsellä vain on tahtoa lopettaa riistäminen.

Sen täytyy tahtoa ja taistella sen puolesta, sillä kukaan muu ei harrasta sen poistamista. Sen takia on sosialidemokratia työläispuolue, se on työläisten puolue, koska työläisten edut maa-